

KOŠTICKÝ ZPRAVODAJ
pro obce Koštice, Vojnice, Vojničky, Želevice – květen 2014

Vážení občané!

Máme před sebou další volby – tentokrát do Evropského parlamentu. Volební místnosti jsou jako obvykle v salóncu KD Koštice a bývalé škole ve Vojničkách.

Společenská kronika

V měsíci květnu významné životní jubileum oslavují:

paní Olga Svobodová – 86 let
paní Jiřina Srbová – 84 let
paní Jaroslava Šafránková – 60 let
pan Jiří Henc – 60 let
paní Zdeňka Slezáková – 75 let
paní Alojzia Misařová – 60 let
pan Josef Kredba – 77 let

Blahopřejeme!

V uplynulých dnech zemřela ve věku 86 let paní Emílie Štekrtová

Čest její památce!

Nepřehlédněte

- Další ročník **Noci kostelů** se uskuteční v pátek 23. 5. 2014 v 17 hodin v kostele sv. A. Paduánského v Košticích. Na programu budou sborové písně, melodram a vystoupení dětí z koštické ZŠ a MŠ.
Srdečně Vás zveme!
- **Umístění mladých hasičů v květnových soutěžích:**
  - **Soutěž o pohár starosty obce** se konala 10. 5. 2014. Počasí přálo, mladí hasiči se snažili. Naším štěstí moc neprálo - skončili na devátém místě.
  - Na **okresní kolo hry Plamen** jsme jeli 17. 5. 2014 do Podbořan. Za velice nepříznivého počasí obsadili naši mladí hasiči krásné třetí místo.
- Vzhledem ke smutnému **100. výročí vzniku 1. světové války připravujeme výstavu** s touto tematikou. Prosíme Vás, pokud máte doma nějaké **předměty nebo fotografie vztahující se k válce**, půjčte nám je.
Velmi zajímavé jsou také informace vztahující se k legionářům či zemřelým z našich obcí v době války.
Kontaktní osobou je paní Irena Hellerová. Moc děkujeme!
- **Schůzka účastníků „Sjíždění řeky 2014“** je v pondělí 2. června v 18 hodin na sále KD Koštice.
Termín akce je 21. – 22. 6. 2014, je nutné domluvit předběžný plán a počty účastníků.
- Pro širokou veřejnost **bylo otevřeno víceúčelové sportoviště** v Košticích vybudované za finanční spoluúčasti Ministerstva pro místní rozvoj (z ceny za titul Vesnice roku).

- Ve čtvrtek 8. 5. 2014 se uskutečnil **další ročník Vítání občanů**. Děti ze ZŠ a MŠ Košnice připravily moc hezký program, během kterého jsme v letošním roce přivítali 5 nově narozených dětí.
- Ve čtvrtek 8. 5. 2014 se uskutečnil **první ročník soutěže Želevecká stopa**, kterou pořádali přátelé želevecké hospůdky ve spolupráci s SDH Košnice. Akce se účastnil velký počet malých i velkých závodníků. A nejlepší byli všichni ☺! Velké poděkování organizátorům za novou myšlenku i organizaci!
- V sobotu 31. 5. 2014 se od 15 hodin uskuteční na ostrově v Košticích oslavy **Dne dětí**, prosíme dobrovolníky, aby přišli pomoci s organizací. Po soutěžích bude následovat vystoupení klauna a poté se budou opékat buřty (nezapomeňte vzít s sebou).

Pálení čarodějnic

Pouze čtyři staré čarodějnice, zato spousta slibného mladého dorostu. To je bilance koštického sletu čarodějnic. V podvečer filipojakubské noci se slétly koštické čarodějnice u kostela a po povinném zápisu vlastním hnátem se vydaly na obchůzku obce. Po povinném postrašení vietnamské rodiny v obchodě (které vždy končí sladkostmi pro malé ježibaby) čarodějnice na hlučných košťatech dolétly k obecnímu úřadu. Tam za pomoci místního starosty slavnostně odhalily krásné nové multifunkční hřiště. Mladší ježibaby si zahrály vybíjenou, starší civilové si zakopali fotbálek.

Před kabinami stála přichystaná velká hranice na upálení ježibaby i menší na opékání buřtů. Přítomné pobavili malí cvičení pejsci a hudební skupina Parťáci. Tradiční strašidelný tanec čarodějnic kolem ohně vyvrcholil upálením dvou slaměných figurín, které spolu s mnohými dalšími visely předchozí týden na vratech koštických domů. Opékání buřtů a sousedská zábava při country hudbě pokračovaly až do 23 hodin. Podobná akce probíhala v přilehlých Vojničkách.

Vítání ptačího zpěvu

V neděli 11.5. proběhlo tradiční vítání ptačího zpěvu, pořádané spolkem Vožekovo Košnice a Ornitologickou společností Bílina. Hlavním místem kroužkování byla cesta z Koštic do Vojnic. Nádherně vyčištěná obloha po nočním dešti přivítala nečekaný počet návštěvníků, zejména přespolních - a to hlavně z Loun. Tradiční průvodci ptačím zpěvem Anna Pikešová a Jiří Vaník opět okroužkovali a předvedli přítomným velké množství pěvců. Novinkou byl rákosník, který byl na Vítání viděn poprvé. Takřka hollywoodskou hvězdou byl opět erbovní pták bílinských ornitologů krutihlav. Za nadšeného přihlížení předvedl svoje akrobatické kroucení hlavou a ochotně pózoval fotografům. Bylo nalezeno několik ptáků, kteří již byli okroužkováni v předchozích ročnících koštického Vítání.

Anna Pikešová seznámila přítomné s ptákem roku 2014 čápem bílým a černým a přiblížila jeho život a místa hnízdění. Loňský rok byl pro pěvce tragický, ať už pro dlouhodobé chladno a déšť či poté pro neúnosné vedro

ptáci vyvedli velmi málo mláďat. Všichni doufáme, že letošní rok bude pro ptáky radostnější.

Vítání ptačího zpěvu navazuje na tradici založenou v roce 1983 v Birminghamu pod názvem Dawn Chorus Day, kde místní ornitologové přišli s nápadem přivítat vždy první neděli v květnu přicházející jaro. Akci později převzali partneři BirdLife International v celé Evropě a Vítání se tak stalo nejmasovější ornitologickou akcí vůbec. Česká společnost ornitologická organizuje Vítání ptačího zpěvu od roku 1992. Na stovce míst v republice jsou připraveny vycházky do probouzející se jarní přírody, leckde doplněné o ukázky kroužkování, výstavy ptačích budek a jinou propagaci ochrany ptáků. Hlavním termínem je první květnový víkend, některé akce se ale konají i v dřívějším nebo naopak pozdějším termínu.

Tajemství domů v Košticích – bývalý dvojdům č. 25 a 26 (pokračování)

Dům č. 26 kupuje r. 1738 od vrchnosti **Jakub Vakrman** z č. 17 s manželkou **Marií Alžbětou** (zemřela 1793). Měli dceru **Annu**, jejíž nemanželský syn **Antonín** zemřel 29.12.1788 ve věku 13

let. Neprovdaná sestra **Jakuba Vakrmana Dorotea** zemřela 25.3.1816 v č. 26 ve věku 80 let, tj. narodila se r. 1736. Člověk žasne, kolik generací v těch letech žilo pohromadě v malinkých prostorách a byli to často lidé, kteří dožívali už u úplně cizích majitelů.

Dle matriky zde 26.8.1773 zemřela šestiletá **Marie Anna**, dcera podruha **Jan Jenče** s manželkou **Justinou**, kteří tu žili v letech 1771-1773 (poté žili v č. 28). Dne 4.1.1775 přišla na svět jejich další dcera **Anna Rozálie**. Ovšem od roku 1774 už tu byl majitelem **Václav Vajgl** z č. 2 s manželkou **Annou**, kterým se 16.4.1774 narodila dcera **Antonie**. Tyto zmatky v rodinách a číslech mohou mimo jiné pramenit ze způsobu života podruhů, kteří byli rádi, když si někde vyprosili ubytování.

18.12.1776 se v domě č. 26 narodil **Jan Bauer**, nemanželský syn **Rozálie Bauerové**, dcery podruhů **Tomáše a Anny Bauerových** z č. 28 a 29 (žili tam v letech 1763-1765). Jejich další dcerou byla **Marie Magdalena** (1746-1764), utopená u přívozu. Tomáš Bauer pocházel z č. 52 a opět ho postihl osud mladšího selského syna, který musel hledat štěstí jinde.

Od r. 1781 je majitelkou domu **Anna Seidlová**, vdova po Janu Jiřím Seidlovi (zemřela 18.1.1813 ve věku **106 let**, tj. nar. r. 1707). Nevíme, zda lze tomuto údaji věřit, v roce 1707 neměly Košnice matriku, možná pan farář jen podle něčeho odhadoval. Bydlí zde **Josef Krämer** (1755-16.11.1825) se svou neprovdanou sestrou **Barborou** (1750-25.3.1830), bratrem **Františkem** a později Josefova manželka **Alžběta Krämerová** (1760-9.2.1837). Dne 10.2.1784 se žení jeho syn **Josef Krämer** z č. 26 s **Marií Schindlerovou** z č. 4, kteří spolu měli 10 dětí: **František** (13.8.1787), **Kateřina** (30.8.1788, r. 1814 se jí narodil nemanželský syn **Václav**), **Františka** (3.10.1790), **Rozálie** (zemřela 7.7.1800 ve věku 1 roku) **Terezie** (zemřela 15.3.1802 ve věku ¾ roku). Dne 13.9.1803 se Krämerovým ještě narodila dcera **Alžběta**, 26.3.1806 **Rozálie** (její nemanželská dcera **Antonie** zemřela 16.11.1834 ve věku 5 měsíců), 21.4.1809 **Antonín**, dále syn **Josef** a dcera **Marie Anna** (zemřela 1855). 18.9.1821 umírá ve věku 9 měsíců **František**, nemanželský syn **Marie Anny Krämerové**. Nemanželská dcera **Františka Krämera Rozálie** zemřela 17.12.1795 ve věku 7 měsíců (matka není zapsána, což je u nemanželského dítěte velice zvláštní, možná zemřela hned při porodu, byla nevalné pověsti, ztratila se??). Od r.1826 byl majitelem domu **Josef Krämer**, syn **Josefa a Marie Krämerových**. Jeho bratr **Antonín Krämer** se oženil s **Barborou Seidlovou**, která 1.5.1852 zemřela ve věku 38 let na souchotiny. Po smrti Barbory se **Antonín** znovu oženil s **Annou Vurmovou** z č. 37. Měli dceru **Marii**, syna **Antonína**, pozdějšího četníka, a syna **Karla**, který zemřel r.1862. **Marie** s manželem **Josefem Vičkem** měla dceru **Annu** (1885). **Antonínovi** se 11.2.1883 narodila nemanželská dcera **Marie** (zemřela 24.10.1884) s **Barborou Cinke** z č.14, 22.2.1884 pak také nemanželská **Antonie** (zemřela 28.7.1884), poté už v manželství s Barborou dcera **Anna** (12.3.1885 - 17.7.1885), **Kateřina** (15.1.1888-24.12.1896), syn **František Antonín** (15.4.1889), **Josef** (11.1.1891-14.2.1891), **Josef** (11.4.1892 - 20.8.1893). V roce 1893 už Krämerovi bydlí a pracují v č. 9, kde se narodila i dcera **Julie**. V pozdějších letech jsou potomci Krämerových (pod jménem **Krémr**) vedeni jako zaměstnanci statku č.7, ve 20. století žili v č.6. **Vičkovi** bydleli ve 20. stol. v č. 91 (viz dům č.2).

Od r. 1882 jsou pak majiteli domu č. 26 **Václav a Anna Hendrychovi**. Zápisy o vlastnictví mají často velké mezery.

V druhé polovině 19. století asi bylo hodně rodin v obou domech v nájmu (Matesovi, Kocánkovi, Johnovi, Svatošovi, Kubíkovi...) nebo nebyli jako majitelé zaneseni v knihách, což se v minulosti často stávalo, těmto úředním věcem lidé nepřikládali důležitost. Delší dobu tu bylo pekařství, např. v matrikách je zápis, že se v březnu 1870 narodil **Josef Jindřich**, syn **Josefa Kocánka**, pekaře v č. 25 a **Rosiny roz. Matesové** z č. 25, nemanželské dcery **Rozálie Matesové** (zemřela r.1862). Tato žena měla asi zajímavý (objektivně vzato těžký) život: 8.11.1837 se **Rozálii** narodila nemanželská dvojčata **Ludmila**, která po osmi dnech zemřela a **Jakub** (zemřel po dvanácti dnech). 7.4.1841 zemřel ve věku 4 měsíců její nemanželský syn **František**. Dospělosti se dožil nemanželský syn **Rozálie Jan Mates**, nejprve převozník v č.17, později hajný, bytem v č.6. Jeho obě funkce značí, že byl v panské službě na velkostatku. V Košticích existoval zajímavý úřad tzv. panského lučního hajného, který neměl na starosti lesy, nýbrž louky. Je jich v matrikách několik. V roce 1866 je v matrice zápis, že se narodila **Anna**, dcera **Josefa Seiferta**, podruha (syna **Josefa Seiferta**, chalupníka z č. 26) a **Kateřiny Krejzové** z č. 16. V roce 1886 v č. 26

bydlel s rodinou pekař **Jan Svatoš** (viz č.2) a učil se podnikat v pekařském oboru. 31.1.1891 se v č. 26 narodila **Marie Filomena**, dcera klempíře **Josefa Johna** (syna bývalého panského písaře **Leopolda Johna**) a jeho manželky **Anny**, 18.1.1893 se pak narodila jejich druhá dcera **Anna Františka**. Od r. 1895 zde žili manželé **Kubíkoví** a narodily se jim dcery **Paulína** a **Marie** (viz č. 54).

V č. 25 byl kupecký obchod **Hryzbilových**. Měli tři dcery: **Julii** (leden 1880, zemřela v únoru 1881), **Bertu** (1885-1888) a **Annu** (18.10.1877-17.11.1962). **Anna** se provdala r.1898 za kupce **Antonína Šlika** (30.1.1868-18.7.1950), převzali dům s obchodem v č. 25 a koupili dům č. 26. **Antonín Šlik** byl prvním předsedou koštických hasičů.

A nyní musíme přejít do nádražní restaurace **U Křivanů** v Želevicích č. 22 (dnes stavebniny Hakl). Tato restaurace vznikla po vybudování železniční trati z Libochovic do Loun z domku, postaveného v r. 1906, nejprve ji vlastnil **František Křivan**, potom **Václav Křivan**. Rodina Křivanů zařídila hostinec pro tzv. lepší lidi s kulečným a klavírem, točila se zde pouze Plzeň. V patře byly pokoje k ubytování. Současně měli naproti obchod s uhlím (dnes skladovací plocha pana Hakla). Dcera Křivanových si vzala číšníka, bratra Karla Kubáče z Volenic (viz č.4). Křivanovi byli velmi bohatí lidé, měli zároveň pilu a další podniky, bratr **Václava Křivana** byl ředitelem banky. V r. 1930 pronajali hostinec manželům **Polívkovým**. Paní **Marie**, původně ze Solan, byla kuchařka vyučená U Tří lip v Libochovicích, její manžel **Josef** byl tesař z Křesína. V prosinci 1932 se jim v lounské porodnici narodila dvojčata **Marie a Josef**. Již za pár dní jejich rodiče pořádali v restauraci **Silvestra** a několik plesů. Jejich podnikání se velmi dařilo, ale po mobilizaci v r. 1938 pan **Polívka** rozhodl, že musejí mít něco vlastního, a tak koupili od bezdětných manželů **Šlikových** dvojdom č.25 a č.26 s výminkem, kde se pak **Šlikovi** dožili požehnaného věku. V č.25 měl pan **Polívka** tesařskou dílnu. Mimo jiné zde vyráběl loďky, které se naučil dělat při zajímavé akci, kdy pan **Karhan**, majitel velkostatku, nechal opravovat přívoz ve velkém stylu i s půjčovnou loděk (přívoz patřil k velkostatku od počátku 19. století). V č. 26 paní **Polívková** provozovala obchod koloniálním zbožím až do r. 1952, kdy byla nucena živnost zavřít tak jako mnoho dalších soukromníků v té době, protože jim státní velkoobchod jednoduše přestal dodávat zboží.

Syn **Polívkových Josef** se oženil v Terezíně, měl dva syny. Dcera **Marie** (dnes **Čeňková**) chtěla studovat obchodní akademii v Lounech, ale musela rok čekat a tento čas trávila v hospodyňské škole. Hospodyňská škola byla součástí zemědělské školy v Lounech a jejím účelem bylo vzdělání manželek hospodářů, tzn. učily se vařit, řídit velkou domácnost, ale i podnikat, vést účetnictví atd. Na tuto školu s nadšením vzpomíná. Když ji přijímali, bylo jí 15 let a do školy ji vedl tatínek. Ředitelka se ho zeptala: „Kolik je dceři let?“ A tatínek s klidem odvětil: „Asi osmnáct!“ Do tzv.“hospodyňky“ totiž přijímali většinou již starší děvčata. Z hospodyňské školy se **Marie** dostala na vysněnou obchodní akademii. Dlouhá léta pracovala jako daňová účetní v Tuzexu. Paní **Čeňková** bydlí v Praze a do Koštic jezdí na letní byt. Její geniální paměť a postřehy jsou pramenem mnoha článků o koštických domech.

Mnozí starší lidé pamatují, jak na jaře přišli na vesnici dráteníci se svým pokřikem: „Drááátovat, leeetovat!!!“ **Josef Heller** vzpomíná, jak jeho babička, paní **Aloisie Hellerová**, ač sama jako výminkářka měla málo, každoročně dávala práci dráteníkům, kterým z dobrého srdce chtěla pomoci k výdělku.

Kdo to byl **dráteník**? Drátenictví je staré řemeslo, které vzniklo zhruba před dvěstěpadesáti lety na východním Slovensku. V daný okamžik byli na jednom místě šikovný Slovák, prasklý hliněný hrnec a železný drát. Odrátované nádoby si oblíbily hospodyně, jelikož hlína není vodivá a drát po povrchu nádoby rozváděl teplo. Rovněž hrncíři brzo zjistili, že rozbíjejí svoje nádoby při přepravě na jarmarky, a drátování zboží již v dílnách tomu zamezilo. Samozřejmě by s tím dráteníci nevystačili a jak šel čas, začali vyrábět množství drátenických výrobků. Od pastičky na myši přes potřeby sedláků a hospodyní až k drátovaným hračkám pro děti. Slovenští muži rozšiřovali území, na kterých drátovali, takže v krátké době se stalo drátenictví vandrovním řemeslem. Na vandr odcházeli dráteníci z jara a vraceli se až se začátkem zimy. Byli synonymem chudáků s těžkým životem. Přesto, aby užívali své rodiny na velice chudém východním Slovensku, každoročně znovu vyráželi na svou strastiplnou pouť. Dráteníci na svých vandrech neprováděli složité práce, a proto vystačili s několika kleštěmi, štípačkami, nůžkami na plech, kladívky, dřevěnou paličkou a

provázkem na měření měř. Rozmach průmyslové výroby v továrnách omezil potřebu drátování nádob a výrobků z drátu. Ve čtyřicátých a padesátých letech 20. století letích došlo k úplnému vymizení tohoto řemesla.

Irena Hellerová květen
2014

Zdroje: Marie Čeňková roz. Polívková, Václav Nešuta, Marie Jarošová roz. Flajšrová, Josef Heller;

Košnice, Želevice, Vojnice - František Štědrý 1928, Katastr nemovitostí, Státní archiv Litoměřice – digitální církevní matriky,

Nejbližší akce:

23. 5. 2014	Noc kostelů	17 hodin	kostel Košnice (bližší info na plakátech)
31. 5. 2014	Dětský den aneb Cirkus v obci	15 hodin	ostrov Košnice (bližší info na plakátech)
14. – 15. 6.	Pouť v Košticích		
21. – 22. 6.	Sjíždění řeky		

Kontakty: ou-kostice@obeckostice.cz, tel.: 415 693 540, www.mesta.obce.cz/kostice

Program pouti v Košticích

Sobota 14. 6. 2014

10.00	fotbalové utkání Košnice – Dobročka	fotbalové hřiště
14.00	připomenutí 1. sv. války <ul style="list-style-type: none"> • živý obraz u mlýna • pietní akt u pomníku	mlýn pomník na „Dolní návsi“
15.00	vystoupení imitátora a baviče Vladimíra Hrona	fotbalové hřiště
16.00	střílení ku ptáku	fotbalové hřiště
17.30	Dokonalá svatba – představení koštických ochotníků	sál KD Košnice
20.00	taneční zábava	fotbalové hřiště

Neděle 15. 6. 2014

14:00	prezentace + prohlídka mlýna	mlýn
15:00	vystoupení dětí (mažoretky, děti ZŠ)	fotbalové hřiště
15:30	divadelní představení pro děti	fotbalové hřiště
15.30	mše svatá	kostel Košnice

Program pouti v sobotu navštíví hosté z německého Leubsdorfu.

V sobotu bude jezdit mezi našimi obcemi výletní vláček (jízdni řád bude upřesněn).

Srdečně Vás zveme!